

BOŽIČNA PESEM MLADIH PASTIRCEV

Cvetko Golar

Hlev stoji nasred planjave,
zvezda sije nanj z višave,
ker rodi se Dete v njem,
kot oznanjeno je vsem.

Priletela vest vesela
med pastirska je krdela,
naglo sklenejo zato,
da na dolgo pot gredo
v Betlehem po cesti tej,
zlata zvezda pa naprej.

Stric Matija, ste zaspali?
Angelci vas kličejo —
glasno pojejo piščali,
ali vas ne mičejo?

Janez tepko je otresel,
jaz bom petelina nesel,
kostanj sladek, smojke rjave
in od matere pozdrave —
z belo racko pojde Manca,
s sivo gosko pa Marjanca.

Ker je lakota in stiska,
mrzel veter tenko piska,
stara neseta pastirja
zvrhan jerbas mu krompirja.

Preko holmov, polj gre steza,
sneg se vdira, led pogreza,
burja grize, burja laja,
mraz skeli, korak zastaja —
zametena je preseka,
brv ledena vsa je reka.

Iskre siplje plamenica
na prezebela, blede lica,
poka led in sren se kruši,
smreke lomi sneg in ruši.

Reže sever, ostro brije,
a pred nami zvezda sije —
nič ne jokaj, Tončka ti,
saj naš Bogek še ne spi.

Tam je hlevac na planjavi,
mislim, da je ravno pravi,
ves raztrgan in ubog,
ki si ga izbral je Bog.

Jasno v zvezdah že nebo je,
plamen se po njem utrinja,
vse lepo je in svetlo je,
stan nebeški se odgrinja.

V jasicah na slami tam
mladi Bog smehlja se nam —
Njemu dali za vezilo
radi lepo bi darilo:
bele moke dva poliča,
mleka vrč za otročiča.

Tja stopimo, tja hitimo,
tja namerimo stopinjo,
v hlev pred mrazom je in zimo
Jožef sveto skrtil Družino.

Oj, to mladi Kralj veselo
bo pozdravil trumo celo,
ki pobožno se mu bliža
in pokleka in se križa.

K tebi smo po dolgi hoji
prišli, ki smo najbolj tvoji —
Vzemi, vzprejmi nas, otroke,
v svoje dobre, svete roke!

P R O M E T E J

Leopold Stanek

Ukral bogovom plamen —
duhá sem iskro silo,
duhá stvarjenja,
da oživi mi v roki ilo.

Kot tat sem skrival se
bežeč na kraj sveta,
tajil sem greh, tajil lastnike,
češ moj spomin jih ne pozna.

Objest pa vedno
še kaznovalo je nebo:
ker skrival luč sem,
me najti ni bilo težkó...

In zdaj gorim od žeje,
doseže me le pelin cvet,
ko sam na križu
te luči sem razpet.

Ta luč ne sveti mi,
ker me slepi;
če drugim sveti,
naj vekomaj gori!

Le trgaj jetra, žri,
moj mladi sokol, ključ:
z odbleskom moje luči
v očeh — pod sonce vzpluj!

Ž A L E

Leopold Stanek

Strahotna je podoba zemske smrti! —
Obiskal gaj sem vež mrliških, Žale,
kjer beli svodi so s stebri podprti

in kjer ciprese molijo korale —
bil opoldanski mir je in samota,
so vrbe tiho zase žalovale.

Kaj razdejanja vidim tod, grozota!
Med njimi, ki telo jim že počiva —
kje bitij sta ponosni duh, lepota?

Kje znamenje, da duša raj uživa?
Oko prijatelja mi išče lice znano —
me z njim vezala vez je neločljiva:

gorjé, v negibnost togo je nabrano,
voščeno je, upadlo in skaženo,
spokojno nič, v boleznih razdejano. —

Zaman usodo prosil si za eno:
naj takšno razdejanje ti prihrani,
naj zmagoslavje bo ti dodeljeno,

da zdrav bi padel v boju na poljani...

Z E M L J I

Leopold Stanek

Svet je mladcu tisočstruna lira —
kadar v pesem jih ubira,
tiste zazvenijo le v odmevu,
ki odgovor rodnemu so spevu.

Zemlja, dala si mi vrbovo piščal,
tebi v hvalo sem jo ubral —
daj še kruhovo sredico,
da pomočim jo v staro vino
in obhajam se za dni praznino!

Zemlja, daj mi šibo bajanico,
zraslo iz presvetih tal,
daj popotnico za v svet,
z njo naj grem iskat resnico —

davno že bom prek nižav,
v pesmi bo še dihal cvet,
cvet bo vonjal naših obhajil,
delež tisočletnih izročil!

POSLEDNJA VOLJA

Leopold Stanek

O jaz se bom vračal
od onkraj slednjo pomlad
pogledat kmetiča,
če šel je orat.

O jaz se bom vračal,
da silje videl bom rasti —
usmiljeni Bog bo, to vem,
ugodi! tej strasti.

O jaz se bom vračal
vonj vonjat cvetlice,
lovit njene mavrice kakor metulje,
poslušat škrijanca in pesem ženjice.

O jaz se bom vračal
poslušat, pokušat, če mošt že kipi,
če vre kaj in žge kaj
v naših mladorojencih še kri...

O jaz se bom vračal
— zemljan sem zaklet —
z Matjažem uživat prelesti
še sto in sto let...

N O C O J ...

Leopold Stanek

Nocoj moja duša sprejema
in vrača dalji pozdrav,
vse drage nase prižema —
sam daleč od njih sem ostal...

Moja duša sprejema, oddaja,
skoznjo gre tok valovanj,
z vseh živih krvjo se napaja —
v mrežo ožilja sem vtkan.

Nocoj moja duša
v dneh davnih se vica,
vse rane trpečih okuša
in ne presliši nobenega klica.

Nocoj moji duši pozvanja,
nanjo trka spomin,
sreča otroška in sanja
šli sta po poti davnin...

Dalja, davnina —
dim in pepel,
nocoj mi ne gre iz spomina
pesmi božične napev...

I Z P O V E D

Pavel Karlin

Vsa sem tvoja. Le spomin skeli...

Z dobrimi rokami
razburkaj mojo kri,
z besede sladkim slapom
me vso zalij,
z opojno, vročo sapo
me v svojo slast predrami!

Vsa sem tvoja, stebelce brez cveta,
a sem vendar čista vsa in sveta.
Še sedaj prebedna trepetam,
če pomislim nanj, ki je kot zver
mojim neizkušnim rokam
vzel vso moč,
zaklenil dver
in me brez poljuba pahnil v noč...

Vsa sem tvoja... Vzemi me, izpij
pelin studa, ki mi žge oči!

M L A D A L J U B E Z E N

Marij Skalan

Ko si srca se mojega dotaknil,
kot lok dotakne strun se violine,
vzdrhtelo je v ljubezni hrepenenju
do dna poslednje svoje globočine.

In od takrát drhti v omamni sreči,
a včasih v boli, ki mu strah jo vzbuja,
da mogla bi se spet kedaj ločiti
vsak svojo pot in si postati tuja.

O saj bilò bi mrtvo ko grobišče,
ki v njem trohniijo nade pokopane,
če ne bi več obseval in ogreval
ga žar ljubezni tvoje, zame vžgane!

Zato me ljubi! Bodi dober z mano!
Tako vsegá, kot sem te jaz vzljubila,
nobena te ne more več nikoli,
saj sem se vsa le tebi posvetila.

Od jutra mislim nate do večera,
in še ponoči, kadar sen ugasne
mi misli trudne, v sanjah spet te vidim,
zamaknjena v oči ti tvoje jasne.

Takrát si tak, kot sanje te želijo:
ves lep in dober in ves moj do konca,
in vodiš me s seboj v dežele bajne,
kjer nama sijajo vse sreče sonca.

O da bi mogla večno tam ostati!
V ljubezni združena, ki ne premine,
uživala bi vse sladkosti raja,
brez mène v čustvih in brez bolečine.

A sanje so vendár samo le sanje,
čeprav jih ljubim, kakor ljubim tebe,
saj ti jih stvarjaš, ti si njih središče,
in v njih živim le s tabo poleg sebe.

S M R T

Marij Skalan

Jaz sem vsekdar povsodi pričujoča,
v šumenju vetra in dehtenju rož,
v željá hotenju in stopinj iskanju,
v razcvetju lic in gubah velih kož.

Jaz silim ptico, da si gnezdo spleta,
in reko, da se v morje izgubi,
jaz vodim sleherni korak človeka
od rojstva do poslednjih let in dni.

Jaz sejem v duše večna poželenja,
jaz vcepljam v srca hrepenenja slast,
jaz stvarjam vso ljubezen in sovražstvo,
vso žensko slo in zrelo moško strast.

Brez mene ni plojenja ne kalitve,
brez mene ni življenja ne rasti,
ker če sem konec, sem vsegà začetek,
saj le po meni vse se obnovi.

Brez mene ni iskanja ne hotenja,
brez mene ni spoznanja ne miru,
ker če sem pôkoj, sem izvor nemira,
vseh blodnih beganj, zdvajanj in strahu.

Brez mene ni razvoja ne napredka,
brez mene ni ne bojev ne grozot,
ker če sem dviganje, vsegà sem padec,
saj sleherni le vame vodi pot.

Ta pot se ne začne in se ne neha,
ko krog brezmejna v krogu le beži,
vesoljstvo vodi, zemljo in človeka —
v poslednji cilj in smisel vseh stvari.

I Z D A J A L K A

Marij Skalan

Prišel je gladek ko baržun,
oči brezdanjih, in besed
bolj sladkih ko najslajši med,
in nežnih bolj ko zvoki strun.

Prijel me je in mi dejal:
»Kako si lepa, sladka vsa —
se fossi mia, per pietà! —
ves svet za tvoj poljub bi dal.«

Zavrela mi je v žilah kri,
prevzel me je omam obet,
pozábila sem na ves svet
in vdala se njegovi sli.

Nič nisem rekla, ko odgnal
očeta mi je kdo ve kam,
in nič me, nič bilò ni sram,
ko še potem me je jemal.

Nič nisem rekla, ko moj brat
na Rab je moral iti umret,
in ne ko v tilnik je zadet
moj ženin padel v rušo trat.

Nič nisem rekla, ko gorel
je dedov naših rodni dom,
ne ko steptan, upognjen k tlom,
moj narod v grozi je trpel.

Saj mi je pravil venomer:
»Kako si lepa, sladka vsa,
oh sii mia, per pietà!
in k meni hodil vsak večer.

A ko prišel je zloma dan,
pobegnil mi je brez besed,
in vsak spomin in vsako sled
za njim iskala sem zaman.

Našlà le stud sem in prezir,
da zdaj sem kakor garjev pes,
ki vsak se ogne mu, in kes
priganja v večni me nemir.

Za mano rjove strašni smeh
okostij belih in lobanj,
in ni jih, ni jih odpuščanj
za mojega izdajstva greh.

O P R O S T I

Marij Skolan

Oprosti, da ti pišem te-le liste,
četudi morda jih ne boš prebral,
a v duši bi očitek mi ostal,
če ne odkrila bi ljubezni tiste,
ki v meni si jo kakor luč prižgal.

In zdaj gori, gori ljubezen moja,
razrašča se mogočna kakor kres,
da včasih srečna vriskam do nebes,
a včasih brez miru sem in pokoja
in nič ne vem, kaj je in kaj ni res.

Želim samo si biti rdeča roža,
cveteti ti pod oknom vse noči,
šušteti z listi vse te dolge dni,
dehteti v vetru, ki ti lica boža,
in praviti, kako ves drag si mi.

In rada bi se v dušo ti prikradla
natihoma, kot rožnih sanj opoj,
izbojevala zate zadnji boj,
v objem ti, hrepeneč ljubezni, padla,
in tvoja bi bila, ti večno moj.

A morda so zaman te moje sanje,
zasanjane v prečutih teh nočeh,
jih sanjati in verovati vanje?
Če je tako — odpusti mi ta greh!
morda celo grdo je in v zasmeh

Z A P U Š Č E N E P O T I

emec Vera

Moje bele, vitke, tihe breze!
V daljo vodijo peščene steze,
kot vodile so nekdam...

Tu je mrak, ki po stezah se krade,
v meni krik umirajoče nade:
ti ne vrneš se nazaj!

Ne zvenijo tvoji več koraki,
zeva rana ob stopinji vsaki,
vé, da tvoja hoja ni.

Niso breze, to so bele stene,
tu med njimi moja senca vene,
pesek na stezah hrešči...

S T A R A P E S E M

Ivo Peruzzi

Ko me izgubiš, ti je vse novó.
Smehljaj te gane deklice mlade.
Breztežen premeriš ljudi in nebó.
Pokojno zreš v življenja prepade.

R A Z G L E D I

Ivo Peruzzi

U m e t n o s t

Umetnost — najvišja resnica življenja.
Človeškega srca najgloblji utrip.
Velika razdobja, zgoščena v en hip.
Podoba sodobnih usod in hotenja.

V e r a

Vera je živa, če v duši gori.
Vera prepričanje, moč je in kri.
Kadar ugasne poslednji naš maj,
sveti v daljave do zadnjih postaj.

Ž e n s k a

Ljubezen ženske — pomladanski sneg.
Prelestno pada, a ne obleži.
Ljubezen ženske je k resnici beg.
Ko prvi sen mladosti obledi...

P r i j a t e l j s t v o

Prijateljstvo — beseda nesodobna.
V samoti čutiš trpki nje pomen.
Odbija prazno se od golih sten.
Življenju samemu je vsa podobna.

NEKDO JE VRGEL MREŽO V MORJE MOJIH LEPIH SANJ...

Stane Novak

Nekdo je vrgel mrežo v morje mojih lepih sanj;
tebe, draga, zapletavam vanjo. Kmalu bo ugasnil dan...
Ključar bi rad bil tvojega srca
in pogledal ti do dna.

O, da bi vihar zavel
in se pri tebi srečno otel!
Naj poletijo pikapolonce
in naju greje večno sonce!

Sanjam o sestri beli
in roži, nikdar zveneli.
Gledam v zvezde zlate;
draga, jaz verjem vate!

Previdno stopiva v novi čoln,
da se ne zvrne upov poln.
Tam na obali je varen pristan;
bova imela, draga, jasen dan?

PESEM O ŽALOSTI

Radoša Rudanova

Drugo za drugim gredó
ob cesti drevesa,
drugo za drugim mrjó
sanj mojih čudesa.

Zlate gradove so v dež
oblaki zrosili,
ti pa molčiš in ne veš,
da moji so bili.

Tiho gubijo čez plan
stopinje se moje,
v dalji dremotni mi vran
o žalosti poje.

V S P O M I N S K O K N J I G O

Radoša Rudanova

Smej se, kot smeje se jutra škrlat,
ki sence preganja noči;
poj, kakor poje na hrastu škržat,
ko sončni ga žar prebudi!

Žéli, kot morje žéli si do zvezd,
ko v plimi nemirno šumi;
ljubi, ne misli na daljno boleost
preteklih in čakanih dni!

T O N O Č

Radoša Rudanova

To noč se pod mojimi okni
marelica je razcvetela,
to noč mi je v srcu tegobnem
skrivnostna lepota vzžarela.

Vsa polna je luči daljava,
vsa v mavrične žarke prelita,
in duša bi vriskala rada,
ko v sladki omami opita.

O, sama ne vem, kaj je v meni?
Morda ko marelici veje
vzveteli so v srcu mi snovi,
ki tiha ljubezen jih greje...

P R I J A T E L J U

Mitja Mejak

V marmoru življenja so le dimenzijske črte čvrste.
Nežno dleto v rokah ljubezni je vzbudilo prvi vzdih.
Dozorenje, Strast, Bolest, Pozaba klešejo na njih,
a popolnost večnosti jim bo podaril žebelj krste.

K M E T

Mitja Mejak

Med brazde kot k oitarju stopa ded
s kadiinico dehtečega semena,
pokriža sveže zemlje speti trak
in zakraljuje zarjam s krožno gesto.

In je zoznamoval presveto mesto,
zarezal v meje plug in bil mejak.
Žerjavica z ognjišča in vremena
so mu izmlela klasje v slastno jed.

In bil je zdaj tlačan, a zdaj gospod.
Zvest krogotek oddiha in težav
mu je podarjal znoj v vrče vin.

In z materinim mlekom korenin,
z dobrotnim križanjem vej in vonjav
je rasel na grobovih hram in rod.

T R A V I C A

Andrej Budal

Trdó te tlači moj korak,
oj mehka, voljna travica;
predolgo sem ti bil divjak,
a ti — prizanesljiva vsa.

Kako smo pod orehi tam
neusmiljeno se valjali!
A ti si rade volje nam
bilá preproga tiste dni.

In zrasla si nam do ramen,
a mi smo te mendrali v tla —
in bila si pohojen plen,
ti dobra, mila travica.

In ko zašli smo daleč v svet,
smehljala si se nam povsod
in z burnih kolovozov spet
pokazala nam varno pot.

In vsako jutro, vsak večer,
ko nisem znal te ceniti,
učila si me venomer
se tiho s tabo meniti.

Še danes, ljuba travica,
ko rad pohvalim se ljudem,
kako si verno vdana vsa,
če sem te vreden — sam ne vem.

POD ZRAČNIMI BORCI

Andrej Budal

Prišli so zračni borci iz daljav
prekmorskih. Njih okriljeni gradovi
so se svetili v soncu jasni, novi,
izpod neba brneli svoj pozdrav.

Pa so se brž pognali pod nebo
še drugi borci, drzni kakor oni,
in planili ob naši nemi zoni,
da zračnim borcem njih gradove stro.

Zaplamenel je v soncu silen blisk,
širok, trenuten. Siknilo je znova,
visoko nad temenom tega krova,
ki se z neba obeta mu obisk.

Pod soncem ziblje se letalski roj,
od njega dol se gugajo padala.
Zarjove, počti. Padajo letala.
Eno gori nad nami... Joj, prejoj!

Bežimo v klet. V zraku goreči grad
se v burji lomi in prekopicava.
Zdaj bo na strehi. Mnogim klone glava,
v ramena sili, čaka pok odzad.

Nekdo izhrope vest: »Hiša gori!
Ne naša — bolj zapadno — blizu naše!«
Na pragu smo. Tam pod padalom jaše
letalec zrak pred našimi očmi.

Iz hiše, ki gori, vre črn dim.
Nad krovom je končana zračna bitka
in konec je grozotnega užitka,
ko človek nič ne ve, kako bo z njim.

S C H E R Z I N O

Stano Vinšek

Glej sobico: v njej cvet dehti,
v njej radosten se smeh glasi
in sonca žar pokuka ràd
skoz dvoje oken, troje vrát.

Glej deklico: pomladnih dni
se v sobici tej veseli
in kuka, drobna kakor škràt
skoz dvoje oken, troje vrát.

Glej fantiča: preveč strmi
v poredne črne te oči —
zaman preklel vsaj tisočkrat
je dvoje oken, troje vrát.

Glej dan: skoz okni se blesti,
skrivnosti zanj nobene ni,
vse vidi koj in vsakokrat
skoz dvoje oken, troje vrát.

Glej noč: le dela se, da spi,
a bdi in na vsak šum preži
ki bi ukral se kterikràt
skoz dvoje oken, troje vrát.

A glej: ljubav se vsem smeji:
čez dneva moč in moč noči
prodrla bo kar naenkràt
skoz dvoje oken, troje vrát.

STARA PESEM

Drag. Domjanič - Ernest Rus

Jezero v gaju cipres je.
V bistri tam vodi gizdavo
plavajo beli labodje.
Plavo nebo je, vse plavo.

Ziblje se čoln nad globino,
tiho se sliši kitara,
gaj cipres jo posluša,
znana mu pesem je stara.

Blede jo rože poznajo,
prav na kraju jezêra,
mračna globina pozna jo.
sinje daljave sfera.

Pesem ta pravi, kak sládko
ljúbiti je, a ne smeti,
pa zaspati na valu
sred rož: umreti, umreti...

GALUS VALERIUS CATULLUS

Prevedel Alojz Gradnik

1

Živiva, Lesbija moja, in ljubiva!
in starih godrnjačev žlobudranje
naj nama manj bo kakor počen groš.
Sonce zahaja ali spet se vrne,
ko nama se utrne kratka luč,
le eno večno noč še bova spala.
Poljubov tisoč daj mi in še sto
in zopet drugič tisoč in še sto.
Ko tisočev potem bo kar cel kup,
jih pomešajva, da za njih število
ne bova vedela več in falot
zaviden ne bo teh poljubov štel.

2

V gosti, Fabullus, te povabim skoro,
 če so ti še naklonjeni bogovi.
 Kar pa jedi se tiče, le prinesi
 s seboj jih, slastne in obilne. Zraven
 dekle in vino, pa dovtip in smeh.
 Če to prineseš vse, moj dragi bratec,
 sijajno piroval boš: ker Catullus
 ima mošnjico polno pajčevine.
 V odmeno pa dobiš ljubezen pravo
 in vseh slasti in elegance cvet:
 dam ti mazilo, ki ga je prejela
 od same Venere deklica moja.
 Ko ga poduhaš, prosil boš bogove:
 »O ves Fabullus naj en sam bo nosl«

3

O moja Sirmio, ti vseh otokov
 in polotokov biser, kar jih v bistrih
 jezerih in na širnem morju nosi
 dvojni Neptun, kako se mi raduje
 srce, ko veder spet lahko te gledam.
 Ne morem še verjeti, da že daleč
 od Tinije sem in od polj bitinjskih
 in tu počivam ob obali varni.
 Kaj je še slajše, če skrbi vseh prosti
 in trudni iz tujine v kraj domači
 spet vrnemo se in na zaželênem
 ležišču se spočijemo, ko v duši
 ni težkih misli več? Le — to občutje
 že samo odtehta nam vse bridkosti!
 Pozdravljena, o Sirmio prelestna,
 gospoda svojega raduj se; vali
 jezéra jasni, tudi se radujte,
 in kar doma zna vriskati, naj vriska!

4

Da le z menoj bi šla zámož, mi pravi ljubica moja
 z drugim ne, tudi če bi snubil jo Jupiter sam.
 Pravi: a kar zatrjuje zaljublencu željnemu žen
 v veter zapisano vse, v reke je bežno vodó.

Cezar, presneto mi malo do tega je, da ti ugojam,
in ne sprašujem prav nič, ali si črn ali bel.

Mnoge dežele prehodil, brat moj, in mnoga sem morja,
da sem napósled prispel k bednim tem tvojim kostem.
Tale poslednja darila naj mrtvemu tebi poklonim,
v nemi naj dahnem pepel nekaj ničestnih besed,
ker te pobrala je meni neizogibna usoda,
joj mi, ubogi moj brat, meni okrutno odvzet.
Vendar te tužne darí, ki jih izročam ostankom
tvojim, kot davno je že naših očetov obred,
sprejmi, saj mnoge solzé so, bratske jih prej omočile.
Zdaj pa na vekomaj, brat, sprejmi moj zadnji pozdrav.

M U C B A R O N

Groteska v enem dejanju / Spisal Cvetko Golar

O s e b e : Peregrin, pisatelj
Gospa
Gospod.

Soba pisatelja Peregrina. Skromno pohištvo. Miza nastlana s papirji, mala knjižnica, velika omara za obleko, poleg na desni vrata v spalnico, na levi strani vhod iz veže, poleg manjša vrata v kuhinjo.

Popoldne v malem mestu.

Peregrin (hodi okrog mize in pestuje velikega muca): Da, takšen si, ti muc, poredni muc Baron! Ali ti je bilo treba ponoči na streho, kjer si pri mesečini prezebal, da si danes prehlajen? Kaj bi bilo, ako bi te moja teta videla in slišala, kako kihaš in kašljaš! Ozmerjala bi naju, tebe in mene, tebe po pravici, a mene po krivici! No, tega se nama ni bati, ker je umrla. (Odloži muca za omaro, sede k mizi in vzame list papirja, bere, kar je napisal.) »Zdi se mi, da je imela črne oči in da me ni ljubila, zakaj njen mož je žal, plavalas človek, jaz pa sem zoprn pohabljenec. Bila je grozno lepa. Njene oči so žarele kot žerjavica, na lica ji je dahnil rožni breskvini cvet, in njene ustne so bile kot amorjev lok zapeljive in nevarne. Ah, poljub na te ustnice, poljub, viharno ognjevit, bi me vedel v blaznost ali zločin. Pesem lepote njene zveni v mojem srcu noč in dan, strast po njenih objemih mi gori v krvi. O ženska, ženska, sladka, vroča, opojna! (odloži papir). Ne, nisem povedal tega, kar mislim. Vse lepša je, čarobnejša, — ali zastoj, zame je nedosegljiva, zame, pohabljenega siromaka. Ali no-

velo o njej bom vseeno napisal, lepo, zanimivo novelo. Že njeno ime je romantično in polno poezije — Amalija, Amo, ljubim, — ah, ah, — (vzame zopet papir, bere): »Ali takrat so bliskale njene oči grozo in bilo me je strah teh črnih demantov. Temni lasje so ji v ostrí sapi, ki je privihrala z njo skozi duri, plameneli do stropa. Usta je imela na pol odprta, da so se videli njeni kot led brušeni zobje, in ustnice so ji trepetale v neizrečeno bolnem strahu, ki je objel njen obraz. (Vstane.) Drhteča in razburjena do nezavesti, z viharjem na obrazu, je planila v sobo « — (isti hip se odpro duri).

Gospa (prileti v sobo): Rešite me! Rešite me! Oj, dragi, ljubi, sveti gospod, pri Kristusovih ranah Vas prosim, rešite me! (Stoji pred njim s povzdignjenimi rokami.)

Peregrin: Gospa, gospa Amalija, kaj je z vami? Kaj se je zgodilo?

Gospa: Skrijte me, rešite me! Pri pepelu vaše matere vas zaklinjam, usmilita se me, dragi gospod Peregrin!

Peregrin: Gospa, zakaj naj vas skrijem? In pred kom? Ali vas kdo preganja?

Gospa: Kot se moli Bog v nebesih, tako vroče vas prosim: Rešite me! Hitro, že gre, je že za mano slišite, tam, tam, slišite —

Peregrin: Jaz ne slišim ničesar, čisto nič, nikjer nič, gotovo ste se zmotili, o vi, boginja mojega srca, sen moje duše —

Gospa (prisluškuje): Slišite, on je, spodaj, moj mož, zunaj, pri vratih, gospod, o gospod, skrijte me! (se zgrudi pred njim in mu objame kolena).

Peregrin: Gospa Amalija, kraljica, nikar, kaj ste storili?

Gospa: Na kolenih vas prosim, skrijte me, on je, ubije me —

Peregrin: Zakaj poklekate pred menoj, zavrženim siromakom! O ti sveta, čista —

Gospa: Gospod, koč Boga vas prosim, rešite me! Ah, vstrelili me! Vi ne veste, kaj se je zgodilo. Prosim vas, prosim vas, naj živim, živim!

Peregrin: Ljubljena gospa, nevem, kaj se je zgodilo in ne morem in ne smem vas gledati na kolenih. Prosim vas, vstanite in odpustite. Pri bogu vas rotim, jaz nisem kriv, da ste se zgrudili na tla in ne vidim vas — (jo vzdigne).

Gospa: Dobri gospod, ako me ljubite, prosim vas, zaklenite me! — Ali ne slišite korakov na hodniku, — že je pred vrati, zaprite jih, zaklenite (zasišji se, koraki).

Peregrin: Ali je res? Vraga, kateri zlodeji gre k meni? Tih, tiho, pst, niti besede — (zaklene duri, potem skoči in odpre omaro).

Gospa: Zunaj je, o kaj bo z menoj —

Peregrin: Hitro, hitro, skočite, le tiho —

Gospa: O Bog, on je zunaj, zaklenite me!

Peregrin (jo zaklene v omaro, vzame mačko v naročje, hodi okrog mize): Ti, ti, muc, nemarni muc Baron! Kaj si pa delal nočoj, ali si zapeljeval sosedovo Marjetico, devico nežno? Ti lopov! Ali se ne bojiš greha? (zasliši se močno in razburjeno trkanje na vrata). Kdo je zunaj? Ali slišiš muc, nekdo bi rad v najin paradiz! (trkanje se ponovi). Kdo hoče razveseliti s svojim cenjenim obiskom mene in mojega princa Barona? (Odpre.)

Gospod (plane v sobo, razburjen z revolverjem v roki). Kje je moja žena? Tukaj mora biti, sledil sem ji, dokler mi ni izginila v to hišo. Videl sem jo, ne tajite, drugače je po vas —

Peregrin: O, gospod, kaj mislite, gospod! Glejte, tegale muca ubogega pestujem že pol ure. Kaj ne, muc? (ga boža). Ti, ti, muc, o ti siromak, vidiš, da se ne izplača dremati v mesečini ali dvořitü beli ljubici! Ha, ha, kako sem se zmotil.

Gospod (gleda ostro okrog sebe, išče, napeto posluša, nemiren in razkačen): Kaj se smejete, stvar je prekleto resna!

Peregrin: O gospod, zakaj se ne bi smejal, ko sem se tako neumno zmotil! Ha, ha, pričakoval sem svojo podlasico, svojega cigančka, pa ste vi prišli. Saj jo poznate, tisto malo, črno, ki je šla na trg, ha, ha, vi ste pa mislili — ha, ha.

Gospod: Ne smejte se, gospod, meni ni do šale. Uš!a mi je skozi okno. Povpraševal sem po hišah in so mi rekli, da je šla k vam. Kam ste jo skrili, ne tajite, ali — (pokaže revolver). Vi ste jo sprejeli, vas pozna, o ti prekleto, kje je?

Peregrin: Ha, ha, ha, o, gospod, kakšen norčav gospod ste! Muca pestujem že od zjutraj,

muca Barona, vi pa — ali slišiš, muc, česa so naju obdolžili?

Gospod: Ne zbijajte šal, prekleto, meni je dovolj.

Peregrin: O milostljivi gospod, prisegam vam, da pestujem muca že od rane zore! Veste, kaj se je zgodilo? Vasovat je šel, k sosedovi dami je šel na obisk in se prehladil. Bojim se, da se ni do smrti. Veste, kašlja, kiha, davi se! O ti muc, ubogi muc Baron!

Gospod: Pustite mačka! Ako mi takoj ne poveste, kam ste jo skrili, vstrelim vas namesto nje!

Peregrin: Ha, ha, ha, zmeraj lepše! Poglejte me vendar, kakšen sem! Sam Bog me je zaznamoval. Ali ste že videli kje bolj znamenito grbo, Ha, ha, ha! Samemu hudču se studim, in potem naj bi hodile k meni mlade gospe, ha, ha!

Gospod: Ne delajte se, vse je laž, kar govorite, seveda razen vaše grbe. Bog že ve, koga kaznuje. Pokažite mi jo!

Peregrin: Ali grbo naj vam pokažem? Tu jo imate! (se obrne s hrbotom proti njemu). Ali vam je dovolj velika? Le naslanjajte se z njo, vi neusmiljeni človek! Brez vesti in ponosa ste se prišli norčevat iz mene in fantazirate o neki gospe, ki je nikjer ni in je nikoli ni bilo!

Gospod: Molčite, na mestu vam prestrelim glavo, mislite, da vas ne poznam?

Peregrin: O gospod, katero gospo pa mislite? In kdo ste vi?

Gospod: Ne delajte se neumnega, o predobro se poznavam.

Peregrin: Seveda, mene, pozna vse mesto, ha, ha! (se ironično smeje). Otroci kriče nad menoj, dekleta se mi posmehujejo! Kje pa ste že videli tako peklenško imenitno grbo. Sam hudčič se je krohotal, ko me je sprivil na svet, —

Gospod: Nikar ne kvasite bedarij in ne mislite, da me boste prepričali o svoji nedolžnosti. Čisto gotovo me poznate, mene in mojo ženo! Ali mislite, da nisem že opazil, kako ste ljubljili vanjo, kako so vam visele oči na njenem telesu, s katerim je preslepila mene in vas!

Peregrin: O gospod, kako govorite! Saj vidite, da sem na pol slep, saj vidite, da nosim očala, na dva koraka ne ločim moškega od ženske.

Gospod: Vraga, sedaj res ne vem, ali ste največji lopov in svetohlinec ali največji siromak. Kaj naj mislim, ako sem vas na lastne oči videl drugače, kakor danes govorite, kaj naj verujem, ako je šla moja žena v vašo hišo, in vi pravite, da je ni pri vas! —

Peregrin: Lepo vas prosim pogledite sami! Vsa moja hiša vam je odprta, pogledite po vseh kotih, pogledite v mojo spalnico, še v kuhinjo, seveda je škoda truda, ker bo zastoj.

Gospod: Vse mi razkažite in jaz vas bom spremljal. Odprite ta vrata!

Peregrin: Dobro, evo, moja spalnica! (odpre). Poglejte sami, pojdite naprej, da vidite! (gospod gre v spalnico, Peregrina pusti na pragu). Se-

veda, ubožna je, siromaštvo, da se Bogu smili. Nesrečen literat sem, o usoda, ki si me pahnila v to življenje! (med tem skoči hitro nazaj in odpre omaro). Resnica je, da bi se tisti ne smel ženiti, ki je preveč ljubosumen. (Se vrne k spalnici, stoji med vraty, da jih popolnoma zasloni.) O gospod, le vse pogledjte, natanko pogledjte, tisto je moja postelja, odgrnite jo, nič —? Tam za pečjo pogledjte, kup cunj, zraven so stari papirji. Le pogledjte, vse pogledjte! (medtem je gospa prišla iz omare, stoji vsa zbegana, ne ve, kam bi skočila, se ozira proti vratom, ko zaslisi gospodov glas iz spalnice, skoči nazaj v omaro, se zapre).

Gospod (v spalnici): Ali je zares ni, vraga, nikjer? Stoj, tukaj bo, jo že imamo. Ne, ni je, nikjer je ni. (Pride iz spalnice.)

Peregrin (se s hrbtom približa omari, in se nasloni nanjo): Da gospod, ženska je najnevarnejši igrača, ustvarjena samo za zabavo vojščaka, kot je rekel Nietzsche. Vse drugo je neumnost. Presladkih sadov pa vojščak ne mara, zato ima rad žensko, ker je grenka tudi najslajša ženska.

Gospod: Ne boste me zmotili, tudi ne s svojim filozofiranjem. O, vi ste zvit ptiček, zavrtna kreatura. Odkod ta duh? — (vonja po zraku). Diši, diši, po ženski, — tu je morala biti, med tem, ko ste me vedli v spalnico. Oh, vi —.

Peregrin: Ha, ha, ha! Oprostite! ne bodite hudi, to je duh po mojem mucu, Baronu. Saj veste, moja deklica se igra z njim, pa ga je neparfumirala! Ha, ha, ha!

Gospod: Ne smejte se! Nekje jo imate, o tem sem prepričan. Ali kje? V tla se ni vdrila in vrag je še ni vzel. Kaj je za temi vrati, odprite! (pokaže na vrata v kuhinjo).

Peregrin: Lepo vas prosim, dobri gospod, tja vas ne morem pustiti. Brez zamere, ali noter ne smete.

Gospod: Vi se igrate s smrtjo!

Peregrin: O vi trnog neusmiljeni. Prosim, vstopite! (odpre vrata v kuhinjo).

Gospod (vstopi): Zdajle pride moja ura!

Peregrin (gre za njim do praga, zasloni vrata): Gospod, ne glejte moje revščine. Peč je mrzla, na mizi nič in v škrabici nič, moja večerja je mali lonček v velikem loncu.

Gospa (skoči iz omare): Moj Bog, kje je on, kje sta, kam bi zbežala! (poslušaj, iz kuhinje se sliši govorica, stoji za trenutek neodločno, plane v spalnico, zapre tiho duri za seboj).

Gospod (v kuhinji): Odprite vse, odmaknite omaro, odprite skrinjo! Ne uide mi!

Peregrin: Pogledjte, vi samo pogledjte, da, slaba postelja. »Kratka odeja, dolga je noč«, kot pravi pesem. Dve blazini, rjuha, in nič drugega. Slabo spi moja podlasica.

Gospod: Kje je! Ne uide mi, kje so vrata v peč, v dimnik?

Peregrin: Ali mislite, da je čarovnica, da bi šla v dimnik?

Gospod: Še hušja je kot čarovnica! O vem, da je že bila na Kleku.

Peregrin: Kako govorite o njej, o svoji ženi! (oba prideta iz kuhinje).

Gospod: Še nisem prepričan, da bi ne bila pri vas, o vi ste zvit, kot ovnov rog.

Peregrin: O gospod, zakaj? Saj sem rekel, da je ni. O, pri meni je vse čisto nedolžno, seveda razen muca Barona.

Gospod: Ali vendar — meni se zdi, da je bil nekdo zopet med tem v sobi (duha po zraku). Ta duh, to je parfem od moje žene. Kje je?

Peregrin: Ha, ha, ha, odkod naj le pride, ha, ha, ha. Saj sem vam že rekel, da moja strežnica parfumira muca Barona. Vsako jutro ga neparfumira, ne morem je tega odvaditi, ne da se, pa se ne da.

Gospod: Ali to je vendar čisto duh po moji ženi, od tisoč drugih ga razločim.

Peregrin: Že mogoče! I kaj pak! Saj mi je zadnjič pravila moja služkinja, seveda mi je pravila, da ga je kupovala z vašo gospo. Sedaj se pa spominjam, je že res, prav takšen parfem je kupila, kot vaša žena. Seveda, in danes zjutraj ga je natresla kar na debelo po Baronu, vsega je potresla. Ali niste videli, ko sem ga prej izpustil? Kaj pa, seveda je parfumiran, zmiraj se igra z njim. (Mu pomoli mačka pod nos.)

Gospod (v zadregi hodi po sobi): Vražji maček, gotovo ga vstrelim, še prej pa vas.

Peregrin: Glejte, blagi gospod, kako ste krivični. Nedolžna živalca je, in vi ji grozite s smrtjo! Ali veste, zakaj imam tako rad muca Barona? Ne? Torej vam bom še to povedal: Ko mi je zbolela teta, ki je imela nad 80 let, me je poklicala k postelji, in mi je dejala: Ljubi moj Peregrin! Denarja nimam, da bi ti ga zapustila, za spomin naj ti bo tale muc. Spominja naj te name, mogoče se zgodi, da ti bo kdaj še prav prišel. — Nato je teta umrla. Vidite, to je zelo ganljivo, in še nikoli se nisem kesal, da sem ga obdržal. Gledam ga in gojim z ljubeznijo, kot drag spomin na svojo teto (položi mačka v omaro).

Gospod: Ali mislite, da me to zanima? Motite se, in zastonj je vaš trud, da bi se me otresli.

Peregrin: Saj vam vendar nisem storil nič žalega.

Gospod: Ne premaknem se od tod, dokler je ne najdem, in potem gorje njej in Vam!

Peregrin: Zakaj, o dobri gospod, ali naj vam še enkrat dokažem svojo nedolžnost? In kaj vam je pravzaprav storila ona, Vaša žena?

Gospod: Ha, ha, ha, moja žena, kaj mi je storila! Saj ne zasluži imena žena! O to je tista, ki ste jo imeli poprej v mislih: grenka je kot pelin.

Peregrin: Ne vem, ako jo poznam. Ali ni tista, ki hodi k maši tod mimo ob nedeljah zjutraj?

Gospod: K maši! Seveda, v naročje svojega ljubimca! Tudi jaz sem mislil, da je nedolžna, o imel sem jo za angela. Niti Kerub v nebesih ni tako čist, kakor ona, sem mislil — ali zdaj —.

Peregrin: Mogoče se motite, gospod! Krivično je obsojati žensko, ako nismo prepričani o njeni krivdi. To je celo sramotno za moškega, ako se na ta način pregreši napram nežnemu spolu, ki je brez obrambe.

Gospod: Ne govorite o tem, da bi bila nedolžna! Žal, imam dokaze, in sam sem jo zalotil v naročju z ljubimcem. Ali ste slišali, sam, in s temle (mu pokaže revolver) sem mu prebil glavo!

Peregrin: Kaj, gospod, ali niste pri zavesti, ali vam je udarilo na možgane? O gospod, strah me je —

Gospod: Resnica je, kar sem vam povedal. Ustrelil sem ga, mrtev je (zasliši se lahen stok, v spalnici se je gospa onesvestila). Kaj je to, ona, ali ni bil njen glas? Kje je, v omari! Proč, vi jo imate zaklenjeno, odprite!

Peregrin: Ha, ha, zdaj pa vidim da blaznite ali pa se samo šalite na tako čudovit način! Ha, ha, ha, ne zamerite, da se krohotam, na vse grlo. (Stoji pred vrati v spalnico in pokaže s prstom v kot.) Ali ne slišite, da kiha muc Baron? Prehlajen je siromak. (Stopi pred omaro.)

Gospod: Kdo kiha? Muc?

Peregrin: Seveda muc Baron! Davi se nesnaga! Pri dekletih je bil ponoči, pa se je prehladil.

Gospod: Ne besede, proč od omare, stran!

Peregrin: O gospod, ali ste pobesneli, o žlahtni gospod, kako se mi smilite!

Gospod: Proč, proč! Ali hočete še nočoj s hudim večerjati?

Peregrin: O imenitni gospod, kaj govorite, ali vam večkrat tako pride?

Gospod: Stran (ga s silo potegne od omare in jo odpre). Ha, poglejmo, kaj je v njej! (Muc baron skoči iz omare.) Ti prekleti maček! In jaz sem mislil, da je ona! Pojdite k vragu s svojim mačkom, Vi ste krivi, da mi je ušla, Ali še nočoj bo v mojih rokah, in potem gorje ga se ji!

Peregrin: O gospod, žlahtni gospod, oprostite. Tudi muc Baron vas ponižno prosi odpuščanja! O prežlahtni gospod!

Gospod: Nič, nič, krcatura! (odvihra besen iz sobe).

Peregrin (stoji nepremično, zasliši se kako zunaj treščijo hišne duri in se oddaljujejo koraki, potem skoči in zaklene sobo).

Gospa (bleda, drhteča pride iz spalnice). O moj rešitelj, moj dobri, dragi! (mu poklekne k nogam). O ti ljubi, sladki, najlepši ljubeček. Moj najdražji, edini, vsa sem tvoja! Vzemí me!

Peregrin: Gospa, kraljica! (jo gleda ves zamaknjen, se skloni k njej in jo poljubi).

IMENSKO KAZALO ZA CANKARJEVE ZBRANE SPISE I — XX

Priobčuje France Dobrovoljc

Potreba po abecednem imenskem kazalu za CZS I do XX postane jasna vsakemu raziskovalcu Cankarjevega literarnega dela, kadar koli se resno in sistematično loti svojega posla ter navsezadnje ugotovi kakih 700 imen in naslovov iz vseh mogočih področij svetovne kulture — zlasti literature —, ki so se zajedí v zavest našemu pisatelju pri ustvarjanju njegovih besednih umetnin. Meni se je ta nujsnost prvič pokazala pred nekaj leti, ko sem preučeval francosko poglavje iz Cankarjeve »tuje učenosti«. Napravil sem si seznam, ki ga tu sedaj priobčujem z namenom, da bi olajšal delo raziskovalcu in mu prihranil nepotrebno in zamudno iskanje po posameznih zvezkih CZS. Z večjo upravičenostjo bi seveda moralo stati tako kazalo na zaglavju Cankarjevih zbranih spisov, na kar pa urednik 20. zvezka verjetno ni pomislil, ker je imel dovolj opravila s sestavljanjem »Celotnega kazala« za vse Cankarjevo delo. Zaradi popolnosti bi pri tem omenil, da se mu je pripetila majhna nezgoda s tem, da je prezrl v kazalu za 20. zvezek črtico »V klupejue, objavljeno na str. 219—22 tega zvezka, nato pa jo izpustil še v celotnem seznamu. V »Celotnem kazalu« so razen tega izostali še tile naslovi: med pesmimi Romance I, 31 in Iz cikla »Romance« I, 75, med novelami in črticami Brat Edvard XIV, 101, Pravica za pravico XIV, 169, Pravična kazen božja XIV, 125, Predgovor (k »Moji knjiv«) XVIII, 3, Uvod (k »Podobam iz sanj«) XX, 5, Za križem XIII, 3, Zastojkarji XIX, 79, med naslovi zbirka Ob zori VI, 1. S temi popravki bi torej bilo »Celotno kazalo« Cankarjevega zbranega dela popolno in si jih vsakdo lahko vpiše v svoj izvod. —

Poglavje z naslovom »Cankarjeva tuja učenost« v bodoči veliki monografiji o našem najboljšem proza-

iku, za katero je — vsaj tako mislim — skoraj že dozorel čas, bo obsegalo večino zvencih imen iz evropske in ameriške literature, kakor bo razvidno iz tega imenskega kazala, ki pa — priznavam — vendarle še ne bo podajalo prave slike o obsežni načitanosti Ivana Cankarja. Pri tem preučevanju bo treba namreč poseči še med podatke njegove obširne korespondence in zapiske ter pričevanja njegovih sodobnikov. Že iz pričujočega seznama pa lahko spoznamo, da so mu bili prijatelji in stari znanci vsi vrhovi evropskih literatur.

Mislím, da bo imel po objavi tega kazala komparativist pri razmotrivanju »vplivologij« lažje delo, ko bo ugotavljal sorodnost ali podobnost idej, ki so jih izražali v svojih nesmrtnih delih pred Ivanom Cankarjem že drugi veliki pisatelji evropske literature, in da se ne bo najbrž več zgodilo, da bi kakor Bartolomeo Calvi* zaman iskali n. pr. Dantejevo ime v delu našega pisatelja, čeprav se v resnici v njem nahaja.

Abdul Hamid XVIII, 130.

Adolar Sokolski XVIII, 309, 312—13.

Afrodita VIII, 198.

Ahacelj (Matija) X, 294; XI, 160.

Ahasve: I, 296; II, 312; VI, 152; VIII, 329; XI, 174, 178; XIV, 49.

Ahiles (Homér) IX, 134.

Akakjevič Akakij (Gogolj) VI, 94.

* Ivan Cankar, La mia vita. Traduzione dallo sloveno, Studio critico e note di Bartolomeo Calvi. Mantova MCMXXX, 75—76.

- Akim (Tolstoj) III. 277.
 Alma (J. Murn-Aleksandrov) X. 323—24; XI. 154; XII. 265.
 »Almanah slovenskih bogoslovcev« III. 322, 332.
 Altenberg Peter II. 340.
 Amor I. 101—02, 183.
 Ana (Lušinova) I. 17—20, 31—33; II. 284—85, 288; XV. 240, 242, 286, 288, 293; XVIII. 98; XX. 50.
 Anakreon II. 326.
 Andrejčkov Jože VI. 164; VII. 353; XI. 48.
 Angela (D. Kette) III. 306, 308; X. 323—24; XI. 154; XIII. 158, 162, 166.
 Anton Bonaventura XI. 382.
 Anzelj XVIII. 383; XX. 272.
 Apel XVI. 62, 136.
 Apolon XIX. 122.
 Arapin črni XVII. 6; XIX. 6.
 »Arbeiter Zeitunge« XIX. 11.
 Armin XV. 297.
 Asquith (Herbert) XI. 393.
 Askerc Anton II. 307, 310—14, 317—21, 351; III. 288, 292, 310, 312, 315—18; VII. 360; XI. 365; XII. —IX.; XIV. 256; XVI. 40—43, 76—78, 89, 97 do 99, 101, 103—11, 330, 336; XIX. 112.
 Bach (Aleksander) XVI. 92.
 Bacon (Francis) VII. 108.
 Badeni XIX. 151—52.
 Baedeker I. 127.
 Bahr Hermann X. 315; XI. 42.
 »Bajke in povesti o Gorjancih« (Trdina) III. 291, 298.
 Barudel Amazat (Carl May) II. 211.
 Baudelaire (Charles) II. 350.
 Baudius gospa III. 268.
 Beatrice (Dante) XVII. 137.
 Beethoven (Ludwig van) XVIII. 317; XX. 52.
 Belizar II. 206.
 Bellamy (Edward) I. 39.
 Benedikt Moriz XIX. 10—11.
 Benko Ivan II. 339, 341, 343—44.
 Benkovič (Josip) XI. 284.
 Berce Jože XX. 63, 128.
 Berchtold XIX. 13—14, 16—17, 20.
 Berneker (Franc) VII. 365, 371; XI. 47—49; XIX. 56.
 Besnard (Paul Albert) X. 239.
 Beuk Blaž XIX. 51—55.
 Bezruč (Peter) VII. 361.
 Biblija XIX. 71.
 Bierbaum (Otto Julius) II. 350.
 Bilc Janez X. 294.
 Birch-Pfeifferica XI. 366.
 Bismarck (Otto) XVIII. 315; XIX. 16.
 Blasnik (Jožef) XVI. 94.
 B'eiweis dr. Janez III. 129, 285; X. 320—21, 325; XI. 48, 258, 329; XVI. 94, 119; XIX. 80—81.
 Böcklin (Arno'd) IX. 27; XX. 49.
 Bodenstedt II. 326.
 Bohorič Adam XI. 160.
 Bolčev Pepe XVI. 121.
 Bonaventura III. 335.
 Borsecky III. 285.
 Borštnik (Ignacij) XIX. 56.
 Bourget (Paul) II. 317.
 Brdavs (Fr. Levstik) XI. 49.
 »Brencelj« XIX. 68.
 Brenner IV. 233, 271.
 Bruckner (Anton) XVIII. 311.
 Buddha XVIII. 159.
 Burke II. 248.
 Byron I. 158; II. 316, 319; III. 297; XII. 138.
 Caligula II. 311.
 Call III. 270—71.
 Cankar Ivan I. 295; III. 322; X. 314, 316; XI. 42, 44, 263, 285, 288, 339, 343, 361, 367, 386; XII. 338, 347—49; XIII. 4; XIV. 246; XVI. 72—73, 81, 138, 328, 336; XX. 3.
 Capulet (Shakespeare) XI. 46.
 Casanova VIII. 19.
 Cervantes XI. 8, 140.
 Cezar XI. 169.
 Chatham lord II. 247.
 »Chevalier de Maison rouge« II. 157.
 »Ciganska sirota« XVIII. 309—10.
 Cigler Janez VIII. 10; XI. 148, 160.
 Cimperman Josip I. 241; II. 308, 316, 322; III. 290, 310; XVI. 98, 105.
 Cléo de Mérode XV. 257.
 »Cmokavzar in Ušperna« VII. 352.
 Cojz baron Žiga XI. 56.
 Corregio II. 320.
 Costa E. H. XVI. 94.
 Cotta III. 288.
 Crobath X. 324.
 Cunard XIII. 151.
 Cuvaj XIX. 16—17.
 »Cvetje slovenskega pesništva« XVI. 90.
 »Čaša opojnosti« XVI. 84—85.
 »Čebelica« III. 284; XVI. 93.
 »Čez plan« XVI. 85.
 Čičikov (Gogolj) XVI. 129.
 Čingiskan XII. 305.
 Čop Matija X. 320; XI. 56, 334.
 »Črne bukve kmečkega stanua« (J. Krek) XI. 51; XIX. 5.
 »Črni grabena« VIII. 10.
 Črtomir (Prešeren) XI. 49.
 Dalmatin Jurij XI. 331—32, 346, 407.
 Damoklej XVI. 6.
 »Dan« XIX. 21.
 Danjko Peter XI. 160.
 D'Annunzio Gabriele XIX. 48—49.
 Dante XVII. 137.
 Darwin II. 20; XVI. 3.
 Darwin Charles XI. 343.
 Dehmle Richard II. 340, 350, 362.
 Dermota dr. Anton XI. 285.
 »Deseti brata« VI. 161; VII. 359; XI. 365; XVII. 217, 221; XVIII. 100, 102.
 Diederichs XIX. 55—56.
 Dijana I. 13.
 Dijogen XI. 286.
 »Dime« (Turgenjev) II. 315.
 Dioklec(i)jan (X. 119); XVIII. 174.
 »Doktor Bežanec« III. 288.

- »Dom in Sveta II. 326, 328; XI. 362—63; XVI. 46, 85.
- »Domodni glasie III. 286.
- Dostojevski F. M. I. 242; II. 315, 317; XII.—IX.; XVIII. 310.
- Dragutinovič XI. 366.
- Dulcinea (Cervantes) X. 323.
- Dumas Alexandre II. 157, 178.
- Dunajski sonetje (Stritar) XVI. 95.
- Duncan (Shakespeare) I. 233.
- Ebenhoch XI. 286.
- »Edinost« XI. 283, 288, 363—64.
- Edip (Sophokles) XVII. 132.
- Emerson I. 247; II. 247, 340.
- Engels XIX. 29.
- Erjavec Fran III. 291.
- Eskulap IV. 139.
- »Etika« (Spinoza) XVIII. 265.
- Evfrozina XVII. 155.
- Evstahij (= Ivan Cankar) I. 184.
- Falstaff (Shakespeare) XI. 366.
- »Familienjournale II. 253.
- Faraon VIII. 297.
- Faust (Goethe) VI. 12; XII. 278.
- Ferrer XVI. 104.
- Finžgar F. S. XI. 363.
- Firduzi II. 318; XVI. 41.
- Flaubert Gustave XX. 261.
- Franka (Opekova) XV. 239—40; XVIII. 412.
- Frančišek Asiški XVIII. 313.
- Frangeš XVI. 63.
- Frass Jakob (= Stanko Vraz) XVI. 92.
- Fregoli XVIII. 181.
- »Führer durch Kärnten« II. 157.
- »Führer durch Steiermark« II. 157.
- Funtek Anton I. 241, 243, 304—05; II. 322, 324—25; III. 290; XVI. 98, 105.
- Gabrčec Anton I. 316; II. 339, 341, 345.
- Gangl Engelbert I. 180, 241, 305; II. 322, 325—28; III. 316, 370; VIII. 52; X. 314; XI. 42, 47; XVI. 98, 105.
- Garibaldi XVIII. 135.
- George (Stefan) II. 350.
- Gestri Fran III. 287, 295, 375—76; XVI. 89, 98, 105; XIX. 46.
- Giordano Bruno III. 272.
- »Gjaure« (Byron) I. 159.
- Glaser Karol I. 305; XVI. 89.
- »Glasnika III. 290; V. 153; XVI. 94.
- Goethe II. 316; III. 300, 306—07, 375; XVI. 90, 126; XVIII. 253.
- Gogh (van Vincent) XVI. 65.
- Gogolj II. 311, 315; III. 297; VI. 94; VII. 203.
- Gomilšek (Jakob) X. 294; XI. 152.
- Gorazd (A. Aškerc) XVI. 105.
- »Gospodična Cizara« XVII. 183.
- Gostinčar (Jože) XI. 286, 382.
- Gottschall (Rudolf) I. 305.
- Govekar Fran II. 316; III. 315—17; VII. 121, 359; XI. 7, 23, 24, 27—32, 361—67; XII.—X.; XVI. 40, 336.
- Goya (Francisco) XVI. 65.
- Grafenauer (dr. Ivan) XVI. 89.
- Gregorčič dr. Anton XI. 284.
- Gregorčič Simon II. 40—41, 163, 319; III. 290, 292; VII. 360; XI. 148; XIV. 246; XVI. 40—41, 43, 76, 89, 96—98, 105, 108—10, 318; XIX. 46.
- Grivec Fran III. 323, 327—29.
- »Grofica beračica« VII. 359; XVI. 79.
- »Grofica Charnya II. 157.
- »Grof Monte Kristo« V. 148.
- Grohar Ivan VII. 365—70; XI. 58, 344; XVI. 52, 54, 56—57, 67, 102; XVIII. 342; XIX. 56.
- Gros (Anton) X. 294.
- Grošelj dr. Pavel XI. 343.
- Gubec Matija XI. 332, 346.
- Gulbransson Olaf XIX. 77.
- Gulliver (Swift) XIX. 68, 166.
- Haeckel (Ernst) X. 314; XI. 42, 52, 160.
- Hafis II. 326; XVI. 86.
- Hagenbund XVI. 51.
- Hainbund XV. 290—91.
- Hamlikar (Flaubert) XX. 261.
- Hamlet (Shakespeare) I. 296; IV. 75; VII. 362 do 363; XI. 18; XII. 180, 196, 326; XIII. 91; XIV. 59, 227; XVI. 232; XVIII. 63; XX. 227.
- Hamsun Knut III. 268.
- Harden Maks XIX. 16.
- Hartleben (E. Otto) II. 350.
- Hauptmann (Gerhart) II. 339, 345.
- Havelaar (Multatuli) VI. 128.
- Hegel (Georg) XIX. 15.
- Heimatkunst XVI. 85.
- Heine Henrik I. 209; II. 316; III. 78, 375; VII. 108; XV. 287; XVI. 123; XVII. 151—52; XVIII. 411; XIX. 15.
- Hekuba XII. 326.
- Helena (Justinova) I. 3, 5, 7—9, 61—62, 64—65, 101, 108, 110—11, 113; VI. 95, 98—100, 102; VII. 122, 163—64, 181; XV. 240, 293—95; XVIII. 39—40.
- Helena (Tarmanova = Zarnikova) II. 167.
- Hellmer (Edmund) XI. 49; XVI. 180.
- Henrik IV. (Shakespeare) XI. 366.
- Hilsner III. 272.
- Hoffmannsthal (Hugo von) II. 350.
- Hölty (Ludwig) I. 181, 283.
- Homer I. 202; XIX. 51, 71.
- Hoogstraeten van Samuel I. 128.
- Horacij (Horaz) (II. 326); IV. 31.
- Hren Tomaž XI. 407—08.
- Hribar Anton I. 202, 305, 316; II. 322, 347—49, 351.
- Hribar Ivan XI. 329, 389.
- Humbert gospa VII. 117.
- Hus Jan III. 272; IV. 124; XIX. 34.
- Ibrahim sultan I. 38—39.
- Ibsen Henrik I. 199; II. 345; XI. 24, 27; XVI. 83.
- Ilešič dr. Fran XVI. 91; XX. 275.
- »Illyrisches Blatt« XVI. 93.
- Inemann II. 210.
- »Interessantes Blatt« XIX. 112—13.

- »Iz luči in teme« (Gangl) II. 326, 328.
- Jakopič Rihard VII. 365—68, 370; XI. 47, 328; XII. X.; XVI. 48, 51—52, 54—57, 59—60, 66—68, 74, 127; XVII. 17, 24; XIX. 56—57.
- Jama Matija VII. 365—68; XVI. 52, 54, 59—60, 66—67.
- »Jama nad Dobrušo« VII. 185; VIII. 10.
- Janezek pridni XVII. 216; XIX. 174.
- Janežič Anton III. 290; XVI. 94.
- Japelj X. 321.
- Jarnik Urban I. 241.
- Jeffe III. 39.
- Jelovšek Vladimir III. 319—20.
- Jenko Simon II. 308; III. 287—88, 292, 295; VII. 171; XVI. 89, 94, 96; XIX. 46.
- Jeran Luka XVIII. 303.
- Jernejčič XI. 288.
- Jesenko XVI. 98, 105.
- »Ježa na Parnasu« III. 288.
- Josipina (Kette) III. 305.
- Juan don I. 32—33; XV. 283; XX. 175.
- »Jugoslovan« XIX. 83.
- Julija (Prešeren) X. 322—24; XI. 154; XVII. 137.
- Julija (Shakespeare) I. 3; IX. 34; XVII. 137.
- Jupiter XI. 131.
- Jurčič Josip II. 328; III. 287, 291, 295; VI. 161; VII. 172, 352, 358—59; VIII. 10; XI. 29, 56, 143, 366; XIII. 310; XVI. 40, 43, 76, 107; XVIII. 100.
- Kacijanar Ivan I. 77—81.
- Kalan Andrej XVI. 87.
- Kamila XIX. 70—71.
- Kant Immanuel XVIII. 112; XIX. 94.
- Karanirvan (Carl May) II. 211.
- Karl Moor (Schiller) XI. 18, 143; XV. 285; XX. 227.
- Kastelic Miha X. 294, 320—21; XVI. 93.
- »Katoliški Obzornik« II. 349.
- Kaunitz XI. 60.
- Kersnik Janko I. 305; III. 291; XI. 29; XVI. 40, 43, 107.
- Kette Dragotin I. 52, 305; III. 287, 292—95, 297 do 308, 310—18, 327; IV. 185, 194, 197, 199, 213, 233, 241, 255, 300, 305; VII. 353, 360, 362; XI. 57—58, 118, 152—54, 283—84, 338, 344, 346; XII. 242; XVI. 86—89, 100—02, 123, 318, 329 do 332, 336; XVIII. 344; XIX. 46.
- Khnopff VII. 92, 265.
- Kišot don (Cervantes) VII. 120; X. 56; XI. 10, 140; XII. 248; XVII. 229.
- Kleinmayr Julij III. 288; XVI. 89.
- Kleist (Heinrich) III. 268.
- Klemenčič Franc XVI. 52.
- Kleopatira IX. 25.
- Klepec Peter XVII. 205—06, 208; XX. 33—35.
- Klimt Gustav XVI. 199.
- Klinger (Max) VII. 371.
- Klio XI. 115.
- Klopstock (Friedrich) VI. 164; XVIII. 243; XIX. 3.
- Kobal (Franc) XVI. 70—73, 75, 163.
- Koder Anton I. 236, 305; II. 301, 348.
- Koerber Ernst von III. 270—71.
- Kongfute I. 81—83.
- Kopač (Josip) XI. 270, 382.
- Kopitar Jernej III. 284; X. 321.
- »Knez Ljudevita« (A. Hribar) I. 200, 202.
- Koriolan (Shakespeare) IV. 75.
- Koseski-Vesel Jovan I. 241, 305; II. 63, 330; III. 285—86; IX. 123; X. 320—21, 325; XI. 47; XIII. 315; XVI. 93—95; XIX. 81.
- Kotzebue (August) II. 315; XI. 366.
- Kozjak Jurij (Jurčič) VII. 359.
- Koželj (Matija) XVII. 9.
- Kraigher dr. Alojz XVI. 82—83; XVII. 339; XIX. 133.
- »Kralj Matjaž« (Kette) III. 301.
- »Kralj na Betajnovi« XI. 365.
- Kregar (Ivan) XI. 265—66, 382, 391.
- Kreisová XII. 347—48.
- Krek Gregor III. 288.
- Krek dr. J. Evang. XI. 286, 288, 382; XVI. 41, 330; XIX. 3, 5, 33, 55—58.
- »Kreuzerjeva sonata« (Tolstoj) XVIII. 255.
- Krez XX. 248, 252.
- Kristan Erbin XI. 263—66, 382; XVI. 84; XIX. 29.
- Krjavelj (Jurčič) VII. 353, 358; XI. 142—43.
- Kruko I. 88—90.
- Kundtmann XI. 49; XVI. 180.
- Kvedrova Zofka III. 320—22.
- Lafontaine Jean de XIX. 126—28.
- »Laibacher Zeitung« XVIII. 194.
- Lajovic (Anton) XI. 343; XIX. 56, 76.
- Lampe Evgen XI. 7, 390—91.
- Lampe Frančišek XVI. 85.
- Lattermann VII. 188—89, 192; XI. 325; XII. 260; XIII. 157, 166; XVI. 135.
- Lavra (Petrarka) XVII. 215—16.
- »Lažnjivi Kljuke« X. 56, 71.
- »Legionarja« XI. 366.
- Lenard (dr. Leopold) XVI. 163.
- Le(i)onardo VIII. 220; XV. 234, 237; XVI. 175, 178; XVII. 9; XVIII. 232; XIX. 50.
- Leopardi (Giacomo) XIX. 49.
- Lermontov (Mihail) III. 297.
- Levec Fran I. 316; III. 285, 291; VII. 351, 359; XI. 409; XVI. 97, 336.
- Levstik Fran II. 316, 328, 330; III. 286—88; VII. 106, 351; XI. 29, 56, 58, 409; XVI. 89, 93—95, 336; XIX. 21, 46.
- Levstik Vladimir XVI. 328.
- Liberi (Pietro) II. 278.
- Liguori (Alfonz) III. 335.
- Lilientron Detlev II. 350.
- Linhart (Anton Tomaž) X. 321; XI. 56.
- »Lizander in Klotilda« X. 295.
- »Ljubezenska pisma« (Multatuli) III. 332.
- Lončar dr. Dragotin XI. 334.
- Loreley (H. Heine) XVII. 160.
- Ludvik XVI. XI. 286.
- Lueger dr. Karl III. 269; XI. 282, 286; XIX. 10.
- »Luna sije« (Prešeren) II. 178.
- Luther Martin I. 84.

- Macauley (Thomas) I. 234.
 M a c b e t h (Shakespeare) I. 129.
 Machar (Josef) XVIII. 322.
 Machiavelli (Niccolo) I. 296.
 Maeterlinck Maurice I. 292; II. 339—40, 362; III. 328; VI. 4; XI. 22, 30, 326.
 Mahnič dr. Anton XVI. 41, 43, 76—78, 98, 109—11, 330.
 Majaron (Anton) XI. 284.
 Makart (Hans) XVI. 63.
 Malik XVI. 81, 157, 159.
 Mallarmé (Stéphane) II. 247.
 Malovrh (Miroslav) XI. 364, 390.
 Mandich (Matko) XI. 288.
 Manet (Edouard) XVI. 55.
 »Manom Josipa Murma Aleksandrova« XVI. 101.
 Margareta (Goethe) I. 17; VI. 11; XII. 179.
 Mária (Barolova) I. 236; III. 322.
 M a r k o C i n g a r a XVIII. 311—13.
 Marlitt E. III. 321—22; XI. 84; XII. 268, 284; XV. 291.
 »Martin Krpan« III. 288; XI. 23, 49.
 Marx Karl XIX. 29.
 Masaryk T. G. XIX. 30.
 M a t i l d a I. 206—09, 297; III. 240—41, 252—55, 262.
 Matthiesson (Friedrich) I. 283.
 Maupassant Guy de II. 317; XII.—IX.
 May Carl II. 211.
 Medved Anton I. 305, 316; II. 322, 325; XVI. 98; XIX. 46.
 M e f i s t o (Goethe) XII. 243.
 M e f i s t o f e l e s (Goethe) I. 234.
 Mencinger dr. Janez III. 291; VII. 351—52; XI. 409.
 Merhar (dr. Ivan) XI. 7.
 Mesalina IX. 87; XVII. 177—78.
 Meško Ksaver XI. 363.
 Metternich knez XVI. 37.
 Meyer XI. 52.
 Michelangelo XI. 327; XVI. 175; XIX. 50.
 M i c i (Kesslerjeva) XIII. 215; XV. 295; XVII. 69.
 Mickiewicz (Adam) I. 46; III. 297.
 Miethke VII. 364, 366, 369—70; XI. 344; XVI. 50.
 M i h e c h u d o b n i XVII. 216; XIX. 174.
 Milan Obrenović I. 278.
 Milic R. II. 326, 328.
 M i m i XVIII. 88, 90—91, 349.
 M i n k a (Lušinova) I. 55—57, 307; III. 270, 322; IV. 132; XVI. 132.
 »Minnedienst« VII. 181.
 »Minnesängerje« II. 307.
 Mirabeau II. 20; XI. 129.
 Mirza II. 313, 326.
 Misz Karl XVI. 52.
 Mitterwurzer F. II. 298.
 »Mlada Zora« II. 339, 343.
 »Moč temè« (Tolstoj) III. 275.
 Montaigne I. 296.
 M ö r o s (Schiller) XI. 261.
 M o z o l (Jurčič) VII. 358.
 Müller-Guttenbrunn III. 274.
 Multatuli III. 332; VI. 128; XVIII. 320; XIX. 76.
 Murillo (Bartolomé) XVI. 50.
 Murn-Aleksandrov I. 52; III. 317, 327; VII. 121, 360, 362; XI. 154, 284, 344, 408; XVI. 84, 88—89, 96, 100—02, 121, 318, 331—32, 336; XIX. 55.
 Muther Richard VII. 364; XVI. 65, 72—73, 121.
 Nabukadnecar XIV. 111.
 N a n d e (Jurčič) XI. 142—43.
 Napoleon I.—II. 298; IV. 124, 129; XI. 114, 333—34; XV. 239; XVI. 207; XVIII. 80; XIX. 57, 162; XX. 137.
 »Napredna Misela« XIX. 19.
 »Napreje« (Vilhar) XVI. 94.
 »Naprej, zastava slave« (Jenko) XVI. 96.
 Neron IV. 160; XVIII. 174; XIX. 4.
 Nestroy (Johann) II. 315.
 »Neue Freie Presse« XIX. 10.
 Nicole (Pierre) XVIII. 176.
 Nietzsche Friedrich III. 319.
 Nikolaj car XIX. 77.
 N i n a (Bučarjeva) II. 207—08.
 Nioba XIV. 7.
 Nosková III. 362.
 Novalis II. 339, 341.
 »Nova pisarija« (Prešeren) II. 346; VIII. 4; XIV. 250.
 »Nova preša« I. 267; III. 330; XIX. 10.
 »Nove poezije« (Aškerc) III. 318.
 »Novice« III. 285; XVI. 94.
 N o z d r e v (Gogolj) VII. 117.
 Obilič I. 272.
 O f e l i j a (Shakespeare) XII. 164—65, 168, 179 do 196.
 »Olga« (Stritar) II. 319.
 Opeka Mihael II. 322, 325; XVI. 98.
 »Oti in sinovi« (Turgenjev) II. 315.
 O t h e l l o (Shakespeare) XX. 227.
 Pace grof III. 285.
 Pagliaruzzi XVI. 89, 105.
 Pajkova Pavlina I. 305; II. 348; III. 322.
 Pappenheimovci XI. 361.
 Pascal (Blaise) XVIII. 176.
 P a v l a (Kermavnerjeva) I. 70—71, 180—86; II. 224, 256—59, 270—71, 277.
 P a v l i h a X. 56, 71; XII. 238; XV. 51; XIX. 122.
 Pečarič Martin III. 329—30.
 Pegaz II. 12—17.
 Pelazgi XIX. 54.
 Pernerstorfer (Engelbert) XI. 384.
 Perun II. 313.
 Peruzzi (Svitoslav) XI. 48.
 »Pesem o zidanju cerkve na Šmarni gori« II. 319.
 »Pesmie« (Fr. Levstik) XVI. 94.
 Petejan (Josip) XI. 288.
 Petkovšek (Jožef) XVIII. 375, 378; XIX. 56.
 Petrarka (Francesco) II. 316; X. 323.
 Petrovič Nadežda XVI. 52, 65.
 »Piccolø« XI. 328.
 P i e r r o t I. 73; XVII. 230.
 Pisko salon XVI. 50.
 Platen (August) II. 316.
 Platon XIX. 68.
 Pleteršnik VII. 352.
 P l j u š k i n (Gogolj) XX. 253.
 »Pobratimija« (A. Hribar) I. 202.

- Poe (Edgar Allan) XIX. 72—75.
 »Pogovorie (Stritar) XVI. 96.
 Pohlin Marko I. 305; XI. 330.
 Polignot XI. 307.
 Polonij (Shakespeare) XII. 181—84, 189—94, 196 do 197; XVI. 158.
 Pommer XVI. 81, 157—59.
 Pope (Alexander) II. 248; XII. 138.
 »Popevčice milemu narodu« II. 345.
 Povše (Franc) XI. 266, 382, 398.
 Praksitel XVI. 180.
 Prešeren dr. France I. 305; II. 61—62, 308, 316, 319, 346, 348; III. 284—87, 293—94, 298, 300, 303, 311—12, 326, 375—77; IV. 73—74, 263; VI. 157; VII. 121, 252—53, 370; VIII. 7, 10; X. 318; XI. 23, 45—49, 148, 154, 160, 258, 261, 264, 291, 303, 329, 330, 334—35, 338, 344, 346, 405 do 406; XII. 242; XIII. 309, 315—16; XIV. 246; XVI. 61—64, 81, 89—93, 95, 97, 330, 336; XVII. 137; XVIII. 310, 411; XIX. 3, 21, 46, 48.
 Prokrust III. 308.
 Puškin (Aleksander) III. 297.
 Rabelais (François) XIX. 53.
 Radecki XVI. 21, 86.
 Rafael (Santi) IV. 66; XVI. 66, 175.
 Ramirodon (H. Heine) I. 181.
 Ravnihar Vladimir XI. 262.
 Razlag (dr. Radoslav) XVI. 94.
 Regent (Ivan) XI. 288.
 Rembrandt (Harmensz van Rijn) I. 128; XVII. 27—28.
 Resman (Ivan Nepomuk) XX. 71.
 Revizor (Gogolj) II. 311, 315.
 Ribaf XI. 288, 388—89.
 Ribariccio XI. 288.
 Ribnikar Adolf XVI. 104.
 Richardson (Samuel) XVII. 147.
 Rihard III. (Shakespeare) XI. 116; XVII. 76.
 »Rimski katolike« XVI. 109.
 Rinaldini I. 273; V. 148; XI. 143; XV. 285, 297.
 Rinaldo XV. 297.
 Robespierre (Maxime) II. 20; IV. 7—8; XI. 286.
 Robida (dr. Ivan) III. 375; XI. 63, 67, 75, 391; XVI. 14.
 Rodin Auguste VII. 371; XI. 48; XVI. 180.
 Rodomonte (Ariosto) XIV. 254.
 Rodrigo don (Corneille) VIII. 60.
 »Rokovnjačie« III. 337, 376; XI. 365; XVI. 87.
 Romeo (Shakespeare) I. 3; II. 344; VIII. 11, 13; IX. 34; XIV. 233; XV. 292; XVII. 137.
 Ronacher XV. 257.
 »Roparjie« (Schiller) II. 342.
 Rops Félicien I. 302.
 Rostand (Edmond) II. 339.
 Rostohar dr. XIX. 12, 19—21.
 Rošild XVII. 74; XVIII. 322.
 Rousseau (Jean Jacques) I. 234; III. 334—35; XVII. 231.
 Rozalinda (Shakespeare) XVII. 137.
 Rückert (Friedrich) II. 316.
 Rutar Simon XVII. 4.
 Ružička III. 269.
 Rysseberghe (van Theo) XVI. 56.
 Quijote don XI. 8—9, 11; XVI. 291.
 Saïdja (Multatuli) VI. 128—29.
 Salomon I. 34.
 Samhaber E. III. 285, 288.
 »Samogovoria« (O. Zupančič) XVI. 85.
 Sancho (Cervantes) XI. 8, 74.
 Saskija (Rembrandt) XVII. 27—28.
 Savonarola (Girolamo) XVIII. 174.
 Schelling (Friedrich) III. 329.
 Scheuchstuhl (dr. Anton) X. 321.
 Schiller (Friedrich) II. 319, 342; X. 319; XVII. 183.
 Schiwitz Anastasius XI. 50, 53, 55—56, 58—62.
 Schlenther (Paul) III. 268—69.
 Schuwitz (= Subic) XI. 58.
 Schwarz XX. 268—69.
 Schwarzenberg (Felix) XVI. 28.
 Schwentner (Lavoslav) III. 301 306, 313. XVI. 80, 82.
 Scott (Walter) III. 291.
 Segantinj (Giovanni) VII. 366.
 Seladon (D'Urfé) III. 57.
 Semela II. 31.
 Semiramida VII. 117.
 Sever Artur (= Vitomil Jelenc) XVI. 79.
 Shakespeare (William) I. 129, 159; II. 19, 345; III. 307; XI. 27; XVII. 76; XVIII. 36; XIX. 51; XX. 52, 271—72.
 Shatterhand (Carl May) II. 211.
 Siegfried von Treuhaldingen (Marlitt) XVII. 119.
 Silvin Sardenko (dr. A'ojzij Merhar) XI. 285; XVIII. 168; XIX. 55.
 »Simfonije« (Jelovšek VI.) III. 319—20.
 Skubl dr. XIX. 83.
 Slavič Matija III. 331.
 Slavina I. 88—90.
 Slomšek (Anton Martin) III. 331; X. 294.
 »Slovan« III. 292; V. 310; XI. 362—63; XIX. 21.
 »Slovenska knjižnica« II. 339, 345.
 »Slovenec« XI. 284, 363, 384; XVI. 87; XIX. 21, 23.
 »Slovenski List« II. 338—39; XI. 283.
 »Slovenska Matica« XI. 161, 364; XVII. 183; XIX. 21, 23; XX. 273—75.
 »Slovenski Narod« I. 316, 333; II. 332, 334, 339; III. 314, 362, 375, 379; IV. 343; V. 306; VII. 356; XI. 364, 391; XVI. 68, 94; XX. 274—75.
 Smole (Andrej) X. 320; XI. 56, 334.
 Smrekar Henrik XI. 345.
 »Smrt« (A. Funtek) II. 324—25, 362.
 »Soča« II. 341.
 Sokrat II. 248, 318.
 Solzslav XVI. 105.
 Solzslav I. 241; II. 11.
 Somov (Konstantin) XVI. 54.
 Sophokles XVII. 132, 136.
 Spinoza (Baruch) II. 244; III. 329; XVIII. 265.
 »Stara pravda« (A. Aškerc) III. 292.
 Stead (William) XI. 394.
 Sternea (Matej) VII. 365, 370.
 Stirner (Max) XIX. 15.
 Stojc dr. XI. 272—73.
 »Sto malih pripovedke« (K. Šmid) II. 335.
 »Strahomira« II. 339, 341—42.

- Striese III. 268.
 Stritar Josip II. 308, 319, 321, 328, 348; III. 285, 287—90, 292, 303, 374; VII. 353, 358; XI. 58; XVI. 76, 89, 93—98, 104, 336.
 Strmogorski Jurij IV. 164.
 Strobach Jožef III. 269, 271.
 Stürgk XX. 275.
 Sucharda (Stanislav) VII. 371.
 Sudermann (Hermann) II. 345; XI. 366.
 Sulamit I. 33, 35.
 Surehand (Carl May) II. 211.
 Suttner (Bertha) XI. 394.
 Svedenborg (Emanuel) II. 340.
 Svobodna Misel XVI. 103, III.
 Swift (Jonathan) IX. 244.
 Saffy-Mirza II. 326.
 šefker paša XVIII. 130.
 šeherezada I. 275.
 šembiljske bukve XIII. 276.
 šerjanc XI. 284.
 »školkja« (dr. A. Kraigher) XVII. 339.
 Šmid Krištof II. 335; XVIII. 177.
 Špindler XI. 272.
 štefanija (D. Kette) III. 306.
 Stefe XI. 264—67, 284, 291.
 štefka (—i) (Löfflerjeva) V. 295, 298—99; XVIII. 340—42.
 »4000« (Tavčar) XVI. 40.
 Šubić Juri XV. 263.
 šuklje (dr. Franjo) XI. 266, 284, 286.
 šušteršič (dr. Ivan) III. 361; XI. 267, 286, 381—82, 384.
 Tamino XII. 252.
 Tavčar (dr. Ivan) II. 338; III. 291, 339, 361; VIII. 88; XI. 29, 270, 273, 363, 381, 390; XIV. 246; XVI. 39, 43, 107; XIX. 23.
 Tekavčič dr. XI. 366.
 Terseglav (Franc) XVI. 163.
 Terzit (Homer) XI. 116.
 Tician (Tizian) I. 26; (XVI. 175, 230).
 Tit Mar II. 312.
 Tolstoj (Lev Nikolajevič) I. 39; III. 275, 277—78, 334—35; XVIII. 255.
 Toman (Lovro) II. 329; III. 285; VIII. 57; IX. 123; XI. 137; XII. 247; XVI. 94; XVIII. 82, 87.
 Tomaž Kempčan XIV. 247.
 Tominišek (dr. Josip) XI. 7; XVI. 45.
 Tratnik (Franc) XI. 345.
 Trdina Janez I. 305; III. 288, 291, 298; VII. 351—59; XI. 29, 56, 333, 409; XVI. 80—81, 328; XVII. 231; XX. 271.
 Trenz XVI. 14.
 »Tr'je mušketirja« (A. Dumas) II. 157.
 »Trubačure« (G. Verdi) XVIII. 343.
 Trubar Primož I. 84—85; II. 62; XI. 331—32, 346, 406—08; XIX. 21.
 Tugomer (Jurčič-Levstik) IX. 55.
 Tugomir (pseudonim) XVI. 105.
 Turgenjev (Ivan) II. 315.
 Tybalt (Shakespeare) II. 344.
 »Ubežni kralje« (Fr. Levstik) XVI. 95.
 »Ueber Land und Meer« II. 162.
 Uhland (Ludwig) II. 316.
 Umek (Anton) II. 329.
 Ungnad (Ivan) I. 84—86.
 Uprka (Jožef) VII. 370.
 Ušeničnik dr. Aleš I. 306; VII. 116.
 Valenčič Franc XX. 109, 128.
 Valentinijan III.—II. 210—11.
 Vega Jurij baron XI. 48.
 Velasquez (Diego) XII. 242; XVI. 50.
 Venera XIV. 82.
 Venus I. 27, 188.
 Verdi (Giuseppe) XVIII. 343.
 Verlaine Paul II. 340, 350; III. 326.
 Verovšek (Anton) VII. 359; XI. 365—66; XII. 336; XIX. 45—48, 56.
 Vesel (Ferdo) VII. 363, 370.
 Vidic dr. Franc XI. 363.
 Vilhar (Miroslav) I. 305; XVI. 94.
 Viljem I.—XIX. 15.
 Virk (Jožef) I. 241, 305; X. 294.
 Vittorio Emanuele XIX. 48.
 Vodnik Valentin II. 241, 329; III. 129; X. 321; XI. 264, 333; XIX. 46.
 Voltaire (François) II. 248.
 Vošnjak (Josip) I. 305.
 Vračko Evald III. 330—31.
 Vraz Stanko X. 325; XVI. 92—93, 112; XIX. 19—20.
 Vukasović XVI. 20—21.
 Walloton (Vallotton) XVI. 65.
 Wastian (Heinrich) XVI. 81, 157—60.
 Wedekind (Frank) XI. 326.
 Wellington (Arthur) IV. 126.
 Werther (Goethe) XVIII. 253.
 Wieland (Martin) II. 317.
 Whistler (James) VII. 92.
 Wilke (Rudolf) XVI. 137.
 Willett V. 291.
 Windischgrätz XVI. 37.
 Winetou (Carl May) II. 211.
 Wisetzki Wilhelm (H. Heine) XIX. 171.
 Zadruha III. 297; XI. 282, 284; XVI. 87.
 Zajec Ivan XI. 47—49; XVI. 54, 61—64.
 Zalokar (Janez) II. 329.
 »Za narodov blagore« III. 359—60; XI. 365.
 Zarnik (Valentin) XII. 247.
 Zbašnik dr. Franc XI. 363.
 Zen II. 31.
 Zeppelin XIX. 112—13.
 »Zgodnja Danica« XVI. 41.
 Zola (Emile) II. 317, 329.
 Zrinjski Nikola I. 79—81.
 Zupančič Oton I. 305; III. 290, 292—93, 316—17; VII. 121, 360—63; XI. 15, 30, 47, 148, 285, 343, 345, 363, 405—06, 408; XIII. 158; XVI. 84—85, 88—89, 100—01, 126, 318, 330, 332, 336.
 Zvon Dunajski III. 289—90; XVI. 94, 96.
 Zvon Ljubljanski I. 314, 316; II. 61, 279, 308, 326; III. 288, 291—92, 347, 375; VI. 334; VII. 359; 97, 99; 336; XVII. 217.
 Zemlja (Jožef) II. 329.
 »Ženski list« II. 61, 63.
 Zmitek Peter VII. 369—70; XVI. 48, 56, 66—67, 70, 72—75.
 »Zupanova Micka« (Linhart) VIII. 204.

